

Yhteenveto kerätystä palautteesta

Webinaari ”Mitä EU:n ennallistamisasetus tarkoittaa maatalousympäristöissä?” 6.5.2025

Mihin maatalouden ennallistamistoimissa tulisi keskittyä?

Ohjelma

9.00 Avaussanat / Minna-Mari Kaila, osastopäällikkö, ylijohtaja, MMM

9.10 Ennallistamissuunnitelman valmistelutilanne / Tuuli Orasmaa, erityisasiantuntija, MMM

9.30 Viljelijän puheenvuoro: Millaisia luontotoimia maataloilla tehdään? / Mikko Piippo, Alapihan tila, Lapinlahti

9.40 Keskustelua ja kysymyksiä

10.00 Tutkijan puheenvuoro: Mitä ennallistamisasetus tarkoittaa turvepeltojen käytölle? / Hanna Kekkonen, Luke

10.15 Paneelikeskustelu: Miten saavutamme yhteistyöllä ennallistamissuunnitelman tavoitteet?

Moderaattori Eija Hagelberg, erityisasiantuntija, YM

- Mikko Piippo, viljelijä Alapihan tila, Lapinlahti

- Hanna Kekkonen, tutkija, Luke

- Eeva-Liisa Korpela, suojeluasiantuntija, WWF

- Mika Hyövelä, kehitysjohtaja, Viljelijän Berner

- Johan Åberg, maatalousjohtaja, MTK

11.00 Keskustelua ja kysymyksiä

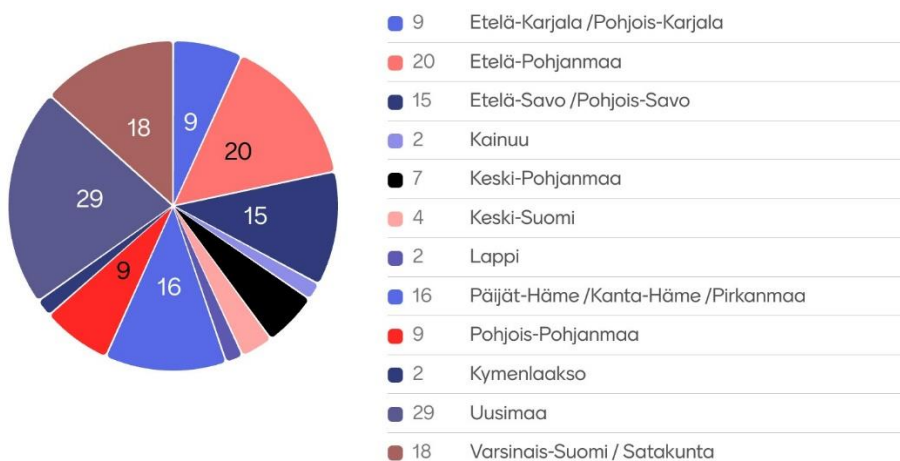
11.15 Yhteenveto / Petri Ahlroth, ympäristöneuvos, MMM

11.30 Tilaisuus päättyy

Osallistujat edustivat kattavasti eri maakuntia. Uudeltamaalta ja Etelä-Pohjanmaalta oli runsain määrä osallistujia (Menti-kyselyn kysymys 2).

Mentimeter

2. Missä maakunnassa asut?

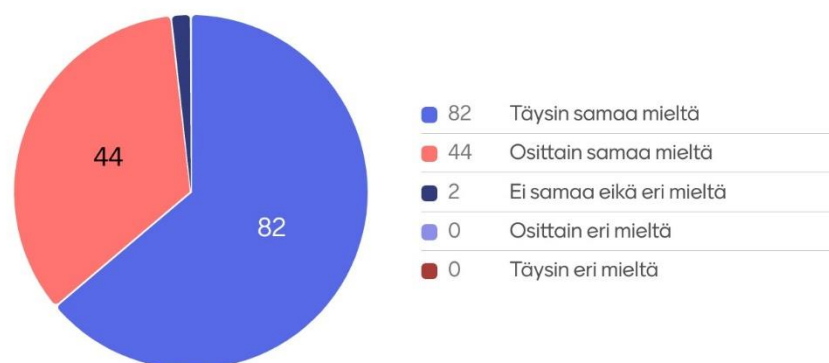
Sidosryhmistä suurin määrä oli hallinnon edustajia (kysymys 3). Myös tutkimusorganisaatiot ja tuottajajärjestöt olivat hyvin edustettuina. Viljelijöitä oli 13 henkilöä ja oppilaitosten edustajia 11 henkilöä. Lisäksi mukana oli neuvoja ja suunnittelijoita, muita asiantuntijoita, elintarviketeollisuuden ja ympäristöjärjestöjen edustajia.

3. Mitä ryhmää edustat?

Osallistujien kanta maatalouden mahdollisuuksiin tehdä nykyistä enemmän toimia luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi (kysymys 4) oli hyvin positiivinen: Valtaosa oli täysin samaa tai osittain samaa mieltä. Eri mieltä ei ollut yksikään vastaajista.

4. Maataloudessa voidaan tehdä nykyistä enemmän toimia luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi

Kysymyksessä 5: Mitä maataloudessa olisi mahdollista tehdä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi Suomessa? Keskiarvoltaan korkeimmalle nousi viljelykierron monipuolistaminen. Laidunnuksen lisääminen sekä perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien hoito saivat myös korkean

keskiarvon ja vain vähän vastakkaisia kantoja. Luomutuotannon, kemiallisten aineiden käytön ja niiden ympäristöriskien vähentäminen sekä muut toimet asettuivat asteikon keskivälille. Kaikkien osalta keskiarvo oli kuitenkin vähintään 3.4.

Mentimeter

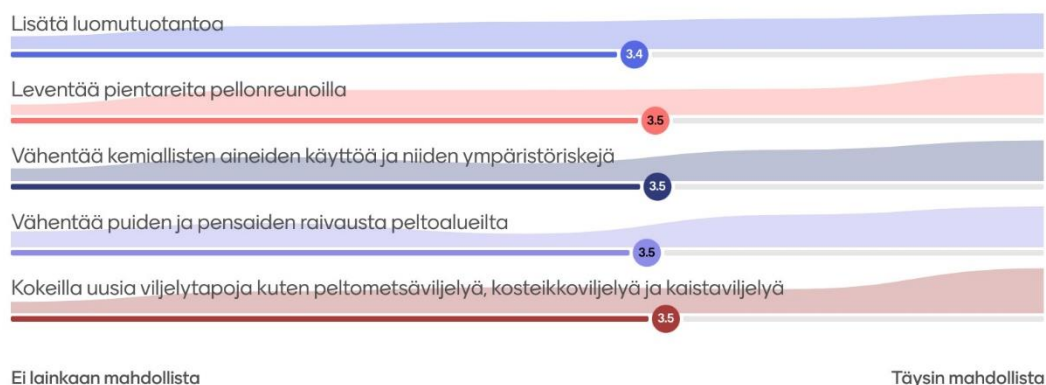
5. (1/2) Mitä maataloudessa olisi mahdollista tehdä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi Suomessa?

132

Mentimeter

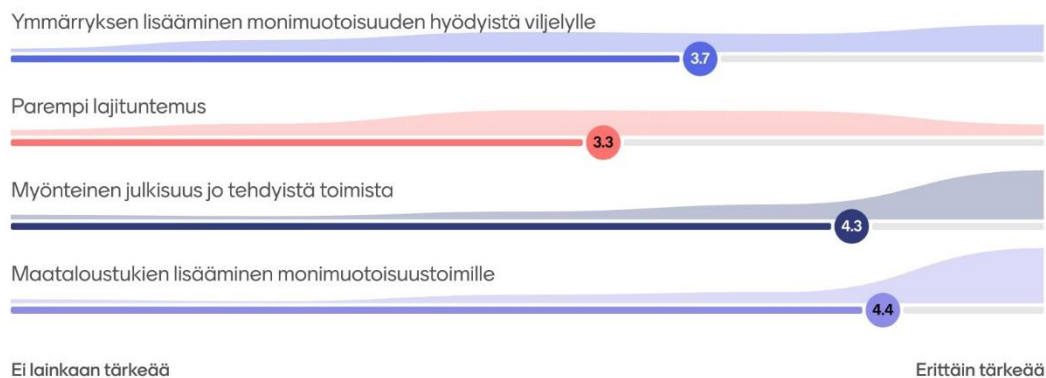
5. (2/2) Mitä maataloudessa olisi mahdollista tehdä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi Suomessa?

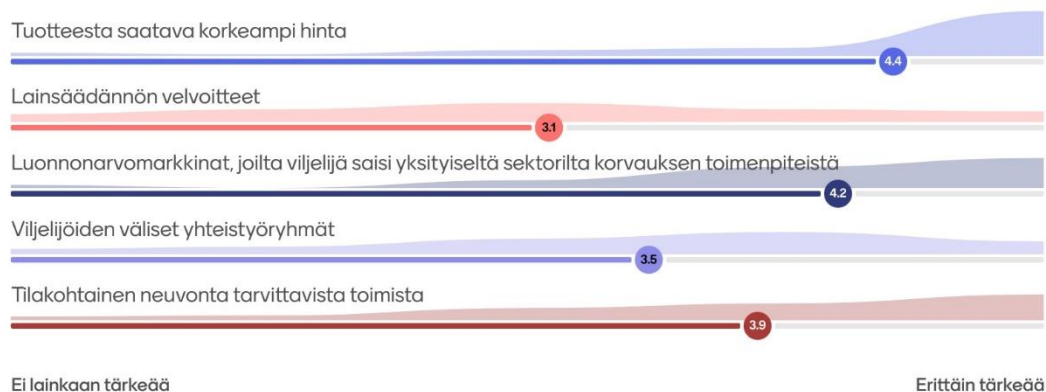
127

Viljelijöiden kannusteina edistää niittyperhosten, peltolintujen ja pölyttäjien elinoloja nähtiin tärkeimpinä taloudelliset kannusteet eli tukien lisääminen monimuotoisuustoimille tai tuotteesta saatava parempi hinta ja luonnonarvomarkkinat. Lainsäädännön velvoitteita ei nähty yhtä tärkeinä kannusteina. Myönteinen julkisuus jo tehdyistä toimista nähtiin tärkeänä.

6. (1/2) Mikä kannustaisi viljelijöitä parhaiten edistämään niittyperhosten, peltolintujen ja pölyttäjien elinoloja?

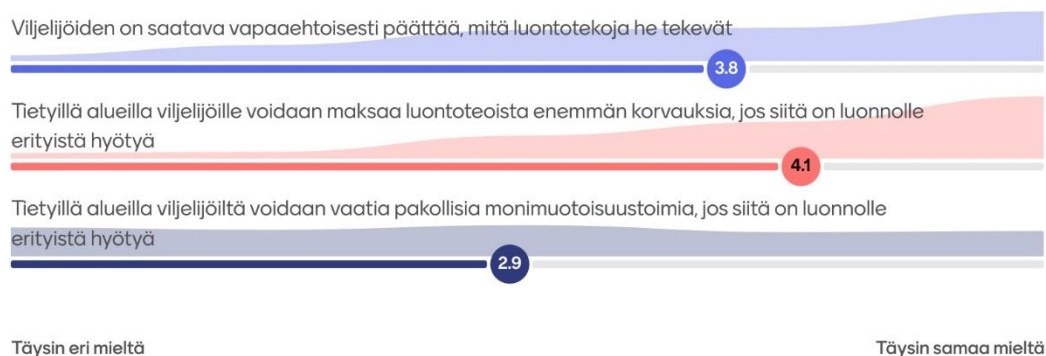

6. (2/2) Mikä kannustaisi viljelijöitä parhaiten edistämään niittyperhosten, peltolintujen ja pölyttäjien elinoloja?

Vapaaehtoisuus toimissa ja tietyille alueille kohdistetut korvaukset nähtiin pääsääntöisesti positiivisina, mutta pakolliset monimuotoisuustoimet tietyillä alueilla saivat vähemmän kannatusta (kysymys 7).

7. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä?

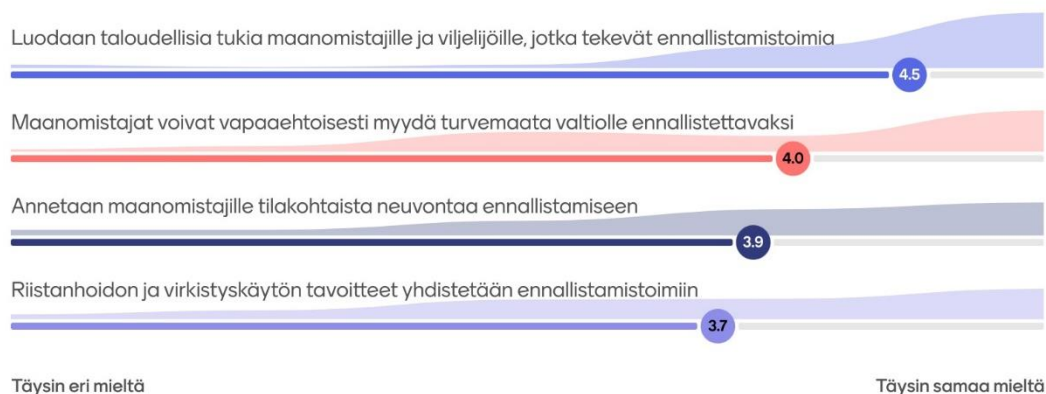
Suurin osa vastaajista näki järkevänä osan heikkotuottoisista turvepelloista ennallistamista ja ennallistamistoimilla tavoiteltavaa kustannuksiin nähden mahdollisimman suurta ilmastohyötyä (kysymys 8). Joustojen osalta vastauksissa näkyi enemmän epävarmuutta kannasta.

8. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä?

Turvemaiden ennallistamisen lisäämiseksi lähivuosina nähtiin kannatettavimpana taloudelliset tuet ennallistamistoimiin, vapaaehtoinen turvemaiden myyminen valtiolle ennallistettavaksi ja tilakohtainen neuvonta ennallistamiseen (kysymys 9). Myös riistanhoidon ja virkistyskäytön tavoitteiden yhdistäminen ennallistamistoimiin sai valtaosin kannatusta. Muissa vaihtoehtoisissa vastaukset hajaantuivat, mutta keskiarvot olivat vähintään 3.3.

9. (1/2) Miten turvemaiden ennallistamista voitaisiin merkittävästi lisätä lähivuosina?

9. (2/2) Miten turvemaiden ennallistamista voitaisiin merkittävästi lisätä lähivuosina?

Terveisissä ennallistamissuunnitelman valmisteluun tulivat esiin etenkin seuraavat näkökulmat:

Taloudelliset kannustimet

- riittävä korvaus tuottajille toimenpiteistä
- koko ruokaketjun, teollisuuden ja kaupan rooli toimien rahoittajana
- elintarviketeollisuus ja kauppa veloitetaan maksamaan tuottajalle vastuullisuuslisiä, riittävää sellaista, ennallistamistoimenpiteistä

- ei pidä keskittyä pelkästään ennallistamisen kustannuksiin vaan on huomioitava myös ennallistamisen hyödyt vaikkakin suurin osa niistä on vaikeasti todennettavia markkinattomia hyötyjä

Ennallistamisen ja tehokkaan ruoantuotannon yhteensovittamisen tärkeys, huoltovarmuus

- huoltovarmuuden varmistaminen
- vaihtoehtojen ja vapaaehtoisten toimien tärkeys
- selkeät pelisäännöt ennallistamiseen vs. varsinainen ruoantuotanto/omavaraisuudesta huolehtiminen/huoltovarmuuden varmistaminen. Näiden järkevä yhteensovittaminen melkoinen haaste.

Kokonaisvaltainen tarkastelu ja vaikutusten arviointi

- laajapohjaisen valmistelun tarve
- laadukkaat, määrälliset vaikutusten arvioinnit
- yhteydet vesiensuojelutoimiin
- kokonaiskuva ja sen kompleksisuuden analysointi. Riski- ja talousanalyysi pohjaksi käytännön toimenpiteille. Koko yhteiskunta kaikessa maankäytössä mukana, myös rakennettu ympäristö
- tasa-arvo ja maanomistajien oikeusturva
- peltovuokrausrakenne (miten motivointi ja toteutus järjestetään)
- maanviljelijöiden tavoittamisen tärkeys jo suunnitteluvaiheessa
- maalaisjärki valmistelussa

Byrokratian yksinkertaistaminen mahdollistajana

- selkeät pelisäännöt
- byrokratian vähentämisen tarve
- ennallistamissuunnitelman ja CAPin vuoropuhelu
- luomutuotannon ja moma-tuen nykyisten ongelmien ratkaiseminen
- luomutuotannon lisääminen
- perinnebiotooppeja koskevan sääntelyn helpottaminen
- monipuolisen viljelyn kuten peltometsäviljelyn mahdollistaminen
- helpotukset tukivalvonnassa (puusto, kivilouhikot, ladot)

Osaaminen, toimien vaikuttavuus ja käytännön toteutus

- kosteikko-osaaminen kasvuun
- ammattitaitoisuuden tarve turvepeltojen vettämisen toteutuksessa
- vettäminen tuntuu ongelmalliselta toimenpiteeltä, joten mahdollisimman pieneen vetettävään alaan tulisi pohdinnassa päätyä
- huomioon Suomen maatalous maiseman jo luonnostaan monimuotoiset maisemapiirteet, erityisesti EU:n suuntaan
- kiireellisyys uhanalaisten peltolintujen suojelutoimissa
- maisemataso monimuotoisuustoimien tärkeys koska se luo lajien elinympäristöille edellytykset (tukipolitiikan kohdennus tähän)
- toiminna huomioon kaksitasouomat, jotka edistävät tutkitusti luonnon monimuotoisuutta

Yhteistyö läpi yhteiskunnan sektorien ja toimijoiden

- yhteistyötä ja keskustelua tarvitaan
- laajan yhteistyön ja kokemusten vaihdon tarve
- yhdessä tekeminen, niin ettei ketään ruokaketjun toimijaa jätetä ulos. Maanviljelijöiden syyllistäminen ei auta ketään
- vahvojen agroekosysteemien hyödyt vahvistuvat jatkuvasti, suunnitelman mahdollistettava viljelijäkontaktien hakeminen kyselyn kautta esim alueellisten MTK:n kautta
- dynaaminen hallinta
- jo aktiiviviljelyn lopettaneet tulisi ottaa paremmin huomioon näissä talkoissa. Se pitäisi maaseudun myös paremmin asuttuna.
- ennallistamistoimia valtion ja kuntien ja seurakuntien maille (myös muut toimijat ja maanomistajat kuin viljelijät)